

A nagy elvárások és a még nagyobb illúziók kelepcéjében

A mindennapi élet egyéni szintjén mindenki a maga szubjektív megítélése szerint osztja az embereket „jókra” és „rosszakra”. Ha tovább közelítünk a valósághoz, azt tapasztaljuk, hogy embertársainkhoz, utcai ismerőseinkhez, munkatársainkhoz fűződő viszonyunkat akaratunktól függetlenül is minősítjük. Az egyéni tapasztalatainkból merítjük ismereteinket, s azt mondjuk: ez „jó szerb ember”, az „rossz szerb ember”. A magyar embernek nem jut eszébe, hogy olyan valamit mondjon, miszerint „minden szerb rossz ember”. Az, hogy valaki szerb, önmagában nem tesz senkit sem jó, sem rossz emberré a magyar ember szemében. A magyar egyéni rokonszenv vagy ellenszenv alapján ítélkezik az emberekről. A szerbben sem törzstagot lát, hanem egyszerűen individualizál.

Bár minden ítélet nagyon szubjektívnek és megfoghatatlannak tűnik, létezik mégis egy objektív mérce a „jó és rossz” (szerb) ember megítélésére: ki az, aki az embertelen körülmények között is képes megmaradni segítőkésznek minden embertársával szemben, ki az, aki ember az embertelenségben, ki az, aki emberi tulajdonságokat és értékeket ápol, és nem ad utat magában az állatinál tudatosan állatibb atavizmusnak.

Láttunk három-négy balkáni öldöklést, de érzékszerveink nem tompultak el, tudjuk, ki mire képes, és aszerint válogatjuk meg barátainkat a szerbek között. A magyar ember biztos történelmi tapasztalatok alapján kialakult – objektíven hiteles – magatartása, hogy emberirtó testvérháborúban és polgárháborúban nem tud többé részt venni, mert az ilyen módon kierőszakolt megoldás helyénvalóságát kétségessé teszi a legnagyobb áldozatok, miközben az emberi szellem lidérccé változik, s hosszú ideig önkínzásként, akár rettegésig fokozódó rossz közérzetként működik. Ez nem a magyar ember lelkivilága, ettől őt eltávolította a veszteségekből fakadó tanulság, a társadalmi fejlődés és a civilizációs javakra és értékekre való fogékonyság.

Nem így a szerbeket. Ők az értelmiségi elit szintjén dicsekednek, hogy „a mi népünk, ha kell, akár évtizedekig is képes kizárólag krumplin élni”, vagy a

politikumból jól ismert „ha nem is tudunk mi dolgozni, verekedni mindenkinél jobban tudunk” szállóigévé változott népi bölcsességet hangoztatják, amely a régi „vadrác” vagy „a szerb Európa legnagyobb mértékben és legtöbb esetben vizályszító eleme” sztereotípiáját látszik igazolni.

Bizony, közösségi szinten tehát továbbra is rosszul állnak a „szerb ügyek”. A közösségi szint nem más, mint a politikai akaratához kötődő életérzés és elvárás. E tekintetben a szerbek és viszonyuk a közösséghez a társadalompatológia szférájába tartozik. Már több mint száz éve a legkülönbözőbb beteges jelenségek figyelhetők meg körükben. Képtelenek egy betegség tüneteitől úgy megszabadulni, hogy ne ütközne ki két újabbnak minden tünete.

A politikai elit által rosszul nevelt nép előbb-utóbb gyógyíthatatlan beteggé – és gyógyulásra képtelenné – válik.

A szerbek a közösségükhöz kötődő látható és láthatatlan viszonyaikban, a nemzetük iránt táplált lelki elvárásaikban, politikai életérzésükből és vakbuzgóságukból következően mindnyájan továbbra is Nagy-Szerbia eszményének rabjai, Dušan cár birodalmának újbóli eljövételében hisznek, egy nemzeti és politikai kisebbségtől is megszabadult (tehát erőszakkal megtisztított) csupán szerbek által lakott Szerbiában éreznék jól magukat. Ez az ő zűrzavaros közéleti gondolkodásuknak, de mindenekelőtt az értelmiség mulasztásainak, sőt bűneinek tudható be. Egy ilyen kis nép birodalmi észjárású s világtörténelmi szerepben tetszeleg – s egyszer államnemzet akar lenni, másszor tiszta nemzetállamot akar létrehozni.

A szerb politikai közgondolkodásban csupán aszerint vannak különbségek, ki hogyan szeretné megvalósítani a virtuális elvárásait: Oroszország „segítségével”, a szláv országok „szövetségével”, vagy a Nyugat „jóakaratából”, „megújuló” francia rokonszenv segítségével, kedvező nemzetközi körülmények egyoldalú kihasználásával, mindenekelőtt a nemzeti kisebbségek (most már álszentül polgári) elüldözésével, kiirtásával, erőszakos beolvasztásával – mert e nélkül a szembesülés nélkül nem erősödhet

meg ismét az „igazi szerb lelkeség”, tehát itt kell kezdeni!

A szerb társadalomban az a legbetegebb, akinek a legnagyobb a felelőssége: az értelmiségi és politikai elit már száz éve beteg. Képtelen meglelni „a boldog nemzetérzéshez vezető utat” – s ez rettenetesen riasztó. Hogyan tud egy nép így élni, alkotni? Állandóan csak valamire várni és újból várni? Valamit kívánni! Állandóan elmulasztott lehetőségekről beszélni, s újak után leskelődni? A kívülállónak nézni is borzasztó.

A szerb társadalomban a kor és a gyorsuló idő által támasztott követelmények, a növekvő igények emberformáló arculata nem játszik semmilyen szerepet. A szerb értelmiségi és politikai közélet lehurrogja, majd kiközösíti azokat a „falkától” véletlenül eltévelyedett nemzettársait, akik „engedékenyek” a magyar nemzetiséggel szemben, mert erősnek és határozottnak kell lenni (lásd a temerini ítélet, a horgosi gyilkosokkal történő cinkos összekacsintás, a temetők és a sírgyalázók védelme stb.). A magyar nemzetiségben nem szabad politikai partnert látni, vele partneri viszonyt ápolni, fenntartani és fejleszteni. Ez a szerb társadalom előjoga.

A szerbek (a kormánypártok, az ellenzékiekkel együtt) tragédiának fogják fel, hogy a magyarok szavazataival Szerbiában lehet győzni vagy veszíteni a választásokon, meg lehet dönteni a kormányt (a történelmi VMDK mint a „mérleg nyelve” többször is odahathatott volna, hogy a kormány megbukjon). Számunkra ez borzasztóbb, mint az, hogy olyan Szerbiában kell élnünk, amelyben két ember közül sohasem tudjuk melyik is az, aki még látni sem akar bennünket, s ki az, aki el akar üldözni bennünket a szülőföldről, vagy netán fel akar koncolni bennünket. Milyen merényletre készül? Mikor? Lehet-e ellene védekezni?

Ha mi magyarok és más nemzeti kisebbségek nem lennénk a politikai hatalom mérlegének a nyelve, Szerbiában már réges-régen politikai önkény alakult volna ki a saját politikai kisebbséggel szemben, emberirtó hajsza lenne a politikai „többségben lévő” és a „kisebbségben lévő” szerbek között. Ez borzasztó rossz lelki bizonyítvány a szerb értelmiségi és politikai elit mulasztásairól, a „čarši” (piaci) jellegű társasági életről – arról, ahogyan teljesen azonosult a társadalom legalantasabb törekvéseivel, értékölfogásával. Rettenetes, hogy ez a szerb értelmiségi és politikai elit képtelen önmagával szembesülni. Számára ismeretlen az önmegismerés és a megújulás állandó kötelessége. Egy évszázad óta ugyanazt ismétli.

Az álszent polgári frázisokba és közhelyekbe burkolódzó szerb értelmiségi és politikai elit

legszívesebben elhallgatná a szerb nép előtt azt a „szégyent”, hogy Szerbiában a magyarok szavazataival választották meg a köztársasági elnököt. Ezt teszi a kormánypárt is, amelyből való az elnök. A néhai Zoran Đinđićet kivéve, le szeretnék tagadni a szerbiai magyar kisebbség létezését. Ezt teszik a szépirodalomban, a tudomány különböző területén, az ezerszer bűnös sajtóban és könyvkiadásban, az elektronikus médiában.

A mérhetetlenül bűnös, önámító média szerint a szerb népnek egy öngazoló arcképet kell kialakítania magáról, amely a kívülálló másféle értékelését eleve tévesnek tartja, nincs is rá szüksége, hiszen a számára örökkévaló pravoszláv eszményekhez igazodik.

Ha csak egy kicsit is reális lenne a szerb értelmiségi és politikai elit önértékelése, hálával tartozna annak a magyar nemzeti kisebbségnek, amely okosan emlékezteti arra, hogy a jövőben könnyen megismétlődhet 1389 (mint ahogyan 1526 is), mert a globalizálódó világ a kis népek számára nemcsak áldás, de nagyon nagy veszélyeket jelentő folyamatok elindítója is, amelyeknek negatív hatásait külön-külön nem fogják tudni kivédeni, csak szoros összefogással és együttműködéssel. Nem elég ezek után csupán azt mondani, hogy a szerb értelmiségi és politikai elit mély eszmei válságban van, értékzavarral küszködik. A közkedvelt: „pusti ga more, ko ga j..e!” („hagyd a csudába, le se b...m”) felelőtlen észjárás nem helyettesítheti a felelős közgondolkodást. És nem helyettesítheti az örökös múltidézés, mélabús mítoszok kiagyálása sem. A szerbeknél (lehetséges, hogy sok magyarnál is) a múlt idézése mindig kínos érzéseket, rossz közérzetet jelent, ahelyett, hogy az öröm forrását is meglátnák benne.

Az államnemzet rögeszméjén alapuló és területi terjeszkedéssel párosuló birodalmi észjárás (nagyzási hóbort a politikai elvárásokban) továbbra is szervesen párosul a kisebb, de „tisztá” (nemzeti kisebbségektől megszabadított) szerb „nemzetállam” szerényebb vágyálmával. Mindkettő mint váltóáram járja át a teljes értelmiségi és politikai élet láthatatlan felszín alatti közlekedési edényrendszerét és kommunikációs útját. Az intézményekben álcázva, a társasági szinten annál inkább leplezetlenül. A szerb nép ettől a fertőzött álértelmiségi és politikai zagyvaságtól önerőből (az Európai Unió segítsége nélkül) nem fog tudni megszabadulni. Minden erre törekvő próbálkozást a politikai és civil szférában azonnal elszigetelnek, hatástalanítanak. (Szerbiában a civil szerveződési formákat és kezdeményezéseket már a kibontakozásuk kezdetén ellehetetlenítik, erkölcsileg

lejárattják, nevetség tárgyává teszik. A civil szféra romokban áll!) Épeszű ember sem saját magának, sem más nép számára nem kívánhat rosszat. Csakhogy gyakran ezt teszi, mert rosszul nevel a történelem. A kis népek számára a legnagyobb illúziót és a félrenevelés veszélyét a nagy népek gonoszul játszadozó ígérgetései rejtik. Szép számban vannak a szerb nép soraiban olyanok, akik az értelmiségi hivatást és a politikai közéletet mint szerencsejátékot fogják fel. A leginkább törzsi gondolkodású nép így esik az önmaga ásta verembe. A szerencsejátékban szinte mindenki veszít, s csak egy nyer, s ez az egy mihelyt nyert, rögtön hátat fordít a törzsének.

A szellemi lustaság jellemző a szerb értelmiségi és politikai elit egészére. Kell ezt tudni, mert a szerbekkel „egy csónakban evezünk”. Tetszik ez nekünk vagy sem, akarva-akaratlanul ki vagyunk téve minden szeszélyüknek.

A szerb értelmiségi és politikai elit nemzetiségi politikája továbbra is elvtelen. Fő jellemzői: a) az alattomos nacionalista szűkkeblűség; b) az elvek közt ravaszkodóan és ostobán válogató „intézkedés”, „rendelkezés”, „törvényalkotás”; c) minden cselekedetet mindig átható bűnös halogatás (majd az idő múlása nekünk kedvez, s végleg felszámoljuk ezt a szerb politikai akaratot „gáncsoló-akadályozó” kisebbséget).

Olvassuk csak el ismét, mit is mondott Szerbia nemzeti kisebbségeinek fő felelőse, Petar Lađević. (<http://www.magyar-szo.co.yu/arhiva/2007/07/07/main.php?/b18.htm>) A kisebbségi minisztertanácsi megbízott azt mondta, hogy a magyar autonómiakövetelések (abban a formában, ahogy azt

a pártok, civil szervezetek és értelmiségiek elképzelik) „mélyen rasszisták”.

Szó szerint így: „mélyen rasszisták”.

Csak a szerb javaslatok nem rasszisták!

S e javaslatok mit kínálnak? Semmit! A halogatás és kivárás taktikáját. Örökös tömeges hiányérzetet a magyar nemzeti kisebbséghez való kötődésben és a „kifogás-gazdálkodás” mesterpolitikáját szerb részről. Tudjuk jól, milyen ez a politika. Ez a politika a „van kalapács, de nincs szög; van szög, de nincs kalapács; van kalapács és szög is, de nincs deszka; van kalapács, szög és deszka is, de esik az eső” – az újabbnál újabb, vég nélküli kifogásokkal való előhozakodás és hivatkozás kiapadhatatlan politikája. Szerbia nemzeti kisebbségekkel szembeni politikájának továbbra is célja: a) a magyar kisebbség politikai erejének a megtörése; b) a népesség szórványosítása; c) s végül erőszakos felszámolása.

Ki emlékszik már arra, hogy Szerbiában a XIX. században nemcsak megszálló török katonaság volt, hanem békés török kisiparosok, kereskedők – egy színes etnikumú városi népesség? Hol vannak? Sehol!

A bűnös kisebbségi politika ismét képes lesz ez alkalommal a magyar etnikum felszámolására Szerbia területén, csak egyre nem lesz képes: annak megakadályozására, hogy Szerbia területén újabb jelentős politikai súllyal bíró kisebbségek szervezkedjenek. S akkor a szerbek kezdhetik ismét előlről! De akkor már jóval műveletlenebb, civilizálatlanabb, kultúrálatlanabb kisebbséggel, amely azonban ismét semmissé teszi a szerb politikai akaratot az addigra már még fejlettebb európai népek között.

SKOTRAN